

اعمال مشترک دهه اول

۱- امام صادق (علیه السلام) می فرماید: پدرم حضرت امام باقر (علیه السلام) به من فرمود: پسر من! در دهه نخست از ماه ذی الحجّه، هر شب میان نماز مغرب و عشا این دو رکعت نماز را ترک مکن:

در هر رکعت سوره حمد و سوره قل هو الله را می خوانی، پس از آن این آیه (آیه ۱۴۲ سوره اعراف) را می خوانی:

وَ وَاَعَدْنَا مُوسَى ثَلَاثِينَ لَيْلَةً، وَ اَتَمَمْنَاهَا بَعَشْرًا، فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ

و ما با موسی سی شب وعده گذاشتیم سپس آن را با ده شب دیگر تکمیل نمودیم به این ترتیب میعاد پروردگارش (با او)

أَرْبَعِينَ لَيْلَةً، وَقَالَ مُوسَى لِأَخِيهِ هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي، وَ اصْلِحْ

چهل شب تمام شد و موسی به برادرش هارون گفت: جانشین من در میان قومم باش و (آنها را) اصلاح کن

وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ.

و از روش مفسدان پیروی منما.

اگر چنین کنی، در ثواب حاجیان، و اعمال حج آنها شریک می شوی. (۱)

۲- روزه گرفتن در نه روز اول. در روایتی از امام موسی کاظم (علیه السلام) نقل شده است که هر کس نه روز اول ذی الحجّه را روزه بدارد، خداوند ثواب روزه تمام عمر را برای او می نویسد. (۲)

۳- ابو حمزه ثمالی از امام صادق (علیه السلام) نقل کرده است که آن حضرت، از روز اول تا عصر روز عرفه، پس از نماز صبح و قبل از نماز مغرب این دعا را می خواند:

اللَّهُمَّ هَذِهِ الْأَيَّامُ الَّتِي فَضَّلْتَهَا عَلَيَّ الْأَيَّامِ وَشَرَّفْتَهَا، وَقَدْ بَلَّغْتَنِيهَا بِمَنْكَ

خدایا این روزهایی است که برتری و شرافتش دادی بر سایر روزها و به لطف و

وَرَحْمَتِكَ، فَانزِلْ عَلَيْنَا مِنْ بَرَكَاتِكَ، وَأَوْسِعْ عَلَيْنَا فِيهَا مِنْ نِعْمَائِكَ،

رحمتت مرا بدانها رساندی پس برکات خودت را بر ما فرو بار و از نعمتهای خود در این روزها بر ما وسعت ده

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَهْدِيَنَا فِيهَا

خدایا من از تو خواهم که درود فرستی بر محمد و آل محمد و نیز خواهم که ما را در این روزها به

لِسَبِيلِ الْهُدَى، وَالْعَفَافِ وَالْغِنَى، وَالْعَمَلِ فِيهَا بِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى، اللَّهُمَّ

راه هدایت و پاکدامنی و بی نیازی راهنمایی فرمایی و موفقمان داری به انجام آنچه دوست داری و موجب خشنودی تو است خدایا

إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا مَوْضِعَ كُلِّ شَكْوَى، وَيَا سَامِعَ كُلِّ نَجْوَى، وَيَا شَاهِدَ كُلِّ

از تو خواهم ای جایگاه هر شکایت و ای شنوای هر سخن سری و راز و ای حاضر در هر

مَلَأَ، وَيَا عَالِمَ كُلِّ خَفِيَّةٍ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَكْشِفَ

جمع و ای دانای هر نهان که درود فرستی بر محمد و آل محمد و بگشایی

عَنَّا فِيهَا الْبَلَاءَ، وَ تَسْتَجِيبَ لَنَا فِيهَا الدُّعَاءَ، وَ تُقَوِّينَا فِيهَا وَ تُعِينَنَا،

در این روزها از ما بلا و گرفتاری را و مستجاب گردانی در آنها دعای ما را و نیرو
دهی به ما در این روزها و کمکمان دهی

وَتُوفِّقُنَا فِيهَا لِمَا تُحِبُّ رَبَّنَا وَتَرْضَى، وَعَلَى مَا افْتَرَضْتَ عَلَيْنَا مِنْ

و موفقمان داری پروردگارا بدانچه دوست داری و خشنود گردی و بر آنچه واجب کرده
ای بر ما از اطاعت خودت

طَاعَتِكَ، وَطَاعَةَ رَسُولِكَ وَأَهْلِ وَوَلَايَتِكَ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ يَا اَرْحَمَ

و اطاعت پیامبرت و اهل ولایتت خدایا از تو خواهم ای مهربانترین

الرَّاحِمِينَ، اَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاَنْ تَهَبَ لَنَا فِيهَا الرِّضَا،

مهربانان که درود فرستی بر محمد و آل محمد و در این ایام خشنودی خویش را به من
ببخش

اِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ، وَلَا تَحْرِمْنَا خَيْرَ مَا تُنْزِلُ فِيهَا مِنَ السَّمَاءِ، وَطَهِّرْنَا

که براستی تو شنوای دعایی و محروم مکن ما را از خیری که در این روزها از آسمان
فرو باری و پاکمان کن

مِنَ الذُّنُوبِ يَا عَلَامَ الْغُيُوبِ، وَاَوْجِبْ لَنَا فِيهَا دَارَ الْخُلُودِ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ

از گناهان ای دانای بر نادیدنیها و واجب گردان در این ایام برای ما خانه جاویدان را
خدایا درود فرست

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَلَا تَتْرُكْ لَنَا فِيهَا ذَنْبًا اِلَّا غَفَرْتَهُ، وَلَا هَمًّا اِلَّا

بر محمد و آل محمد و هیچ گناهی برای ما باقی مگذار جز آن که بیمارزی و نه اندوهی
جز

فَرَجْتَهُ، وَلَا دَيْنًا اِلَّا قَضَيْتَهُ، وَلَا غَائِبًا اِلَّا اَدَيْتَهُ، وَلَا حَاجَةً مِنْ حَوَائِجِ

آن که بگشایی و نه بدهی جز آن که پردازی و نه غایبی جز آن که به ما برسانی و نه حاجتی از حاجات

الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ إِلَّا سَهَّلْتَهَا وَيَسَّرْتَهَا، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اَللّٰهُمَّ يَا

دنیا و آخرت جز آن که آسان و هموارش گردانی که برستی تو بر هر چیز توانایی
خدایا ای

عَالِمَ الْخَفِيَّاتِ، يَا رَاحِمَ الْعَبْرَاتِ، يَا مُجِيبَ الدَّعَوَاتِ، يَا رَبَّ الْاَرْضَيْنِ

دانای اسرار پنهان ای رحم کننده بر اشک دیدگان ای اجابت کننده دعاها ای پروردگار
زمینها

وَالسَّمَوَاتِ، يَا مَنْ لَا تَشَابَهُ عَلَيْهِ الْاَصْوَاتُ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ

و آسمانها ای که صداها(ی بی شمار) بر او اشتباه نشود درود فرست بر محمد و آل

مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْنَا فِيهَا مِنْ عُنُقَائِكَ وَطَلْقَائِكَ مِنَ النَّارِ، وَالْفَائِزِينَ بِجَنَّتِكَ،

محمد و قرار ده ما را در این روزها از آزادشدگان و رهایی یافتگان از آتش و نائل
شوندگان به بهشت

وَالنَّاجِينَ بِرَحْمَتِكَ، يَا رَاحِمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

و نجات یافتگان بوسیله رحمت ای مهربانترین مهربانان و درود خدا بر آقای ما محمد
و

وآلِهِ أَجْمَعِينَ، وَسَلِّمْ عَلَيْهِمْ تَسْلِيمًا. (۳)

آتش همگی و سلام بر همه آنان باد.

۴- آن پنج دعایی را بخواند که به فرموده امام باقر(علیه السلام) خداوند آن را بوسیله
جبرئیل برای حضرت عیسی(علیه السلام) هدیه فرستاد، تا در ایام این دهه، آنها را
بخواند. آن پنج دعا چنین است:

(۱) أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، بِيَدِهِ

(۱) گواهی دهم که معبودی جز خدای یگانه نیست که شریک ندارد از آن اوست

فرمانروایی و خاص اوست ستایش هر چه خیر است

الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. (۲) أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا

بدست اوست و او بر هر چیز تواناست (۲) گواهی دهم که معبودی جز خدای یگانه

نیست که

شَرِيكَ لَهُ، أَحَدًا صَمَدًا، لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا. (۳) أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ

شریک ندارد یگانه بی نیازی که همسر و فرزندی برای خود نگیرد (۳) گواهی دهم که

معبودی

إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، أَحَدًا صَمَدًا، لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ

جز خدای یگانه نیست که شریک ندارد یگانه بی نیازی که نزاید و نه زاییده شده و

نیست برایش

كُفْوًا أَحَدًا. (۴) أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ

همتایی هیچ کس (۴) گواهی دهم که معبودی جز خدای یگانه نیست که شریکی ندارد

از آن اوست فرمانروایی و خاص اوست

الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ

ستایش زنده کند و بمیراند و اوست زنده ای که نمیرد خیر بدست اوست و او بر هر

شَيْءٍ قَدِيرٌ. (۵) حَسْبِيَ اللَّهُ وَكَفَى، سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ دَعَا، لَيْسَ وَرَاءَ اللَّهِ

چیز تواناست (۵) بس است مرا خدا و کافی است بشنود خدا صدای هر کس که دعا

کند و رای خدا

مُنْتَهَى، أَشْهَدُ لِلَّهِ بِمَا دَعَا، وَأَنَّهُ بَرِيءٌ مِمَّنْ تَبَرَّءَ، وَأَنَّ لِلَّهِ الْآخِرَةَ وَالْأُولَى. (۴)

انتهایی نیست گواهی دهم برای خدا بدانچه خوانده است و این که بیزار است از هر که از او بیزاری جسته و برای خداست آخرت و دنیا.

سپس حضرت عیسی (علیه السلام) پاداش فراوانی را برای صد مرتبه خواندن این پنج دعا ذکر فرمود. (۵) مرحوم «علامه مجلسی» گفته است: اگر کسی هر روز هر یک از این پنج دعا را ده مرتبه بخواند (که در مدت ده روز هر کدام را صد مرتبه خوانده است) به روایت عمل کرده است. البته اگر هر روز هر دعایی را صد مرتبه بخواند بهتر است. (۶)

۵- در هر روز از این دهه، این تهلیلات [لا اله الا الله ها] را که از امیر مؤمنان (علیه السلام) نقل شده است بخواند و اگر روزی ده مرتبه بخواند بهتر است:

لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ اللَّيَالِي وَالذُّهُورِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ أَمْوَاجِ الْبُحُورِ، لَا

معبودی جز خدا نیست به شماره شبها و روزگاران معبودی جز خدا نیست به شماره موجهای دریاها

إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَرَحْمَتُهُ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ الشُّوْكِ

معبودی جز خدا نیست و رحمت او بهتر است از آنچه مردم جمع کنند معبودی جز خدا نیست به شماره هر خار و

وَالشَّجَرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ الشَّعْرِ وَالْوَبْرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ الْحَجَرِ

هر درخت معبودی جز خدا نیست به شماره هر مو و کرک معبودی جز خدا نیست به شماره هر سنگ

وَالْمَدَرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ لَمَحِ الْعُيُونِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فِي اللَّيْلِ إِذَا

و کلوخ معبودی جز خدا نیست به شماره بهم خوردن چشمها معبودی جز خدا نیست
در شب چون

عَسَّسَ، وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ الرِّيحِ فِي الْبَرَارِ

تاریک شود و در صبح چون بدمد معبودی نیست جز خدا به شماره بادهای در صحراها

وَالصُّخُورِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِنْ الْيَوْمِ إِلَى يَوْمٍ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ. (۷)

و کوهها معبودی جز خدا نیست از امروز تا روز نفخ صور.

۱. اقبال، صفحه ۳۱۷.

۲. زاد المعاد، صفحه ۲۴۰.

۳. مصباح المتهدّد، صفحه ۶۷۲ و اقبال، صفحه ۳۲۲ (با اندکی تفاوت).

۴. ممکن است این دعا به زبان عربی بر حضرت مسیح(علیه السلام) نازل شده باشد و نیز ممکن است حضرت امام باقر(علیه السلام) آن را به عربی تبدیل کرده باشد.

۵. اقبال، صفحه ۳۲۳.

۶. زاد المعاد، صفحه ۲۴۵.

۷. اقبال، صفحه ۳۲۴.